

1 **Innsendt resolusjonsforslag nr 5.**

2 **A. Forslagsstiller**

3 **Navn på lokallag/organisasjon:** Arbeidsutvalget

4 **Kontaktperson:** Kristine Bjartnes

5 **E-postadresse:** Kristine.bjartnes@saih.no

6 **B. Forslaget**

7 *Tittel på resolusjon:*

8 **SAIH fordømmer nedleggelsen av kjønnsstudier ved ungarske universiteter.**

9 *Resolusjonstekst:*

10 I oktober 2018 ble Ungarns statsminister Viktor Orbans resolusjon med mål om å legge ned
11 alle studieprogram i kjønnsstudier implementert. Tidligere kunne man studere kjønnsstudier
12 på universitetene Eötvös Loránd University (ELTE) og Central European **University** CEU i
13 Budapest. Nå er det imidlertid ikke mulig å studere faget kjønnsstudier i Ungarn, studiet er
14 fjernet fra listen over studieprogrammer med akkreditering og finansiell støtte.

15 Universitet CEU annonserte som følge av dette i oktober 2018 at de ville flytte en stor del av
16 sin virksomhet fra Ungarn til Wien på bakgrunn av forbudet mot kjønnsstudier og
17 kjønnsforskning.

18 **«Anti-gender»-bevegelsen**

19 Den Ungarske regjeringens begrunnelse for nedleggelsen er at det ikke er et arbeidsmarkedet
20 for kjønnsstudier. De mener at det ikke er nok antall søkere til studieprogrammene, og at en for
21 stor del av skattebetalernes penger brukes på dette. Mange mener imidlertid at disse påstandene
22 er tvilsomme, og peker på at kjønnsstudier utfordrer Ungarns tradisjonelle kjønnsroller.
23 Regjeringen har de siste årene ført en svært konservativ familieideologi, og hegner om den
24 tradisjonelle kjernefamilien. Regjeringens stabsjef Gergely Gulyas har uttalt at det er
25 uakseptabelt å snakke om sosialt konstruerte kjønn, som et alternativ eller en motsats til det
26 biologiske kjønn. Videre har utdanningsministeren Bence Rétvári uttalt at kjønnsstudier er
27 uegnet som universitetsstudier fordi det er mer basert på ideologi enn vitenskap.

28 Orbans nedleggelse av studieprogrammet må sees på som en del av «anti-gender»-bevegelsen,
29 en bevegelse som får stadig større oppslutning og som ser kvinnefrigjøring og likestilling
30 mellom kjønn som en trussel mot samfunnet. Agendaen omfatter også motstand mot
31 seksualitetsundervisning, abort og kvinners kontroll over reproduktive rettigheter. Den er svært
32 kritisk til skeives rettigheter og antidiskriminering. «Anti-gender»-bevegelsen brukes som
33 politisk strategi av mange autoritære aktører og høyreekstreme statsledere i verden, med mål
34 om å svekke kvinner og seksuelle minoriteters rettigheter.

35 **Grovt brudd på akademisk frihet**

36 Kjønnsforskning er et tverrvitenskapelig fagfelt som har vokst fram innen humaniora og
37 samfunnsfagene. Kjønnsforskere studerer hvilke konsekvenser kjønnsforskjeller har for
38 fordeling av ressurser, makt og muligheter, og hvordan ideer om kjønn formes og kommer til
39 uttrykk i kulturen og samfunnet omkring oss. Kjønnsforskningen vokste fram som del av

40 kvinnebevegelsen på 70-tallet, og fortsatt er ofte kjønnsforskningen tilknyttet
41 kvinnebevegelsen og preget av aktivisme.

42 Nedleggelsen av kjønnsstudieprogrammene, og politiske myndigheters inngripen i forskning
43 på kjønn og likestilling, er ikke bare et grovt brudd og tilbakeslag for kvinners og skeives
44 rettigheter og frihet, men et grovt brudd på den akademiske friheten og ungarske høyere
45 utdanningsinstitusjoners autonomi. Det er også et angrep på kunnskapsgrunnlaget i forskningen
46 på landets likestillingsspørsmål.

47 **SAIH fordømmer ungarske myndigheters angrep på høyere utdanningsinstitusjoners,**
48 **forskeres og studenters akademiske frihet og autonomi, og viser solidaritet med det**
49 **ungarske kjønnsforskingsmiljøet. SAIH mener at forskning på kjønnsforskjeller,**
50 **kvinner og menns livsvilkår, samt fordeling av makt, ressurser og muligheter er svært**
51 **nødvendig. Det er spesielt behov for kjønnsforskning nå, i en tid hvor konservative, og**
52 **ofte religiøst begrunnede familieideologiske krefter truer kvinners rettigheter, seksuelle**
53 **og reproduktive rettigheter og skeives rettigheter.**

54

55 Referanser

56 Bergo, Stine (2019). «Legger ned kjønnsstudier: – Enten er man født mann eller kvinne».
57 *Universitas*.

58 Borg, Anne og Toril Hernes (2019). «Vi og verden trenger kunnskap for mer likestilling- ikke
59 mindre!» *Universitetsavisa*.

60 European University association (2018). «EUA condemns Hungarian government plan to ban
61 gender studies».

62 Kjønnforskning.no (2015). «Hva er kjønnsforskning?»

63 Lilleslått, Mari (2018). «En trussel mot akademisk frihet er en trussel mot kvinners
64 rettigheter». *Kjønnforskning.no*.

65 Lindstad, Gro (2018). «Støtt ungarske kjønnsforskere». *Dagbladet*.

66 Reuters (2018). «Hungary to stop financing gender studies courses: PM aide».

67 Simonsen, Marie (2019). «Patriarkatet på fremmarsj. Hater feminisme og homofile».
68 *Dagbladet*.

69 Svarstad, Jørgen (2018). «Ungarns regjering avskaffer kjønnsstudier». *Forskerforum.no*.

70